

zdržovaly (Srv. mat. I str. 801). K těmto usnesením čítá zákon v § 291 poslední věta a § 366 poslední věta c. ř. s. také usnesení, o něž jde v tomto případě. Přes to však nemůže míti dovolací rekurs úspěch a musí býti odmítnut. Nebyl-li přípustným již rekurs do usnesení prvního soudu, tím méně jest dovolen dovolací rekurs, protože jde o věc, kterouž se podle úmyslu zákonodárcova opravné soudy vůbec nemají obírat. Takto by se zanášela otázka, jež má býti vyřízena s konečnou platností již ve stolici první, až do stolice třetí. Kromě toho stěžovatelka ani neuplatnila nepřípustnost rekursu a není v té příčině rekursního důvodu, jež by bylo vyřídit (§ 520 c. ř. s.). Dovolací soud musil se touto otázkou zabývat jen proto, by odůvodnil nepřípustnost dovolacího rekursu. Nezbylo tedy, než odmítnouti nepřípustný dovolací rekurs podle § 526 druhý odstavec c. ř. s. a nelze napadené usnesení obsahově přezkoumati.

Čís. 10232.

Výklad uskladňovacích ustanovení Labské československé plavební akciové společnosti.

Podmínkou zástavního práva podle § 18 uskladňovacích ustanovení není vydání skladního listu podle § 4 těchto ustanovení, aniž se vyžaduje, by zboží odevzdané k uskladnění bylo ve vlastnictví ukladatelovu. Společnost není povinna pátrati po vlastníku zboží, jí stačí jméno a bydliště ukladatelovo.

(Rozh. ze dne 16. října 1930, Rv I 1430/29).

Žalující firma zaslala zasílatelské firmě R. 600 beden sádla, aby je uskladnila u Labské československé plavební akciové společnosti. Labská československá plavební akciová společnost prodala sádlo veřejnou dražbou a ponechala si výtěžek na částečnou úhradu své pohledávky za firmou R. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na Labské československé plavební akciové společnosti původně vydání 600 beden sádla. Žalobní žádání změnila napotom na zaplacení interese. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jde o to, zda vznik a trvání zástavního práva nebyly vázány podmínkou vydání skladního listu, a nelze-li souditi, že zástavní právo nevzniklo, ano jest jisto, že skladní list vydán nebyl. Okolnost tato by měla význam potud, že podle § 18 uskladňovacích podmínek »má« společnost na uskladněném zboží zástavní právo, pokud je zboží v jejím uschování, zejména, může-li jím volně disponovati na podkladě skladního listu. Jest ovšem pravda, že podle § 4 podmínek, bylo-li zboží uskladněno, »vydá« společnost skladní list, ale z doslovu § 18 podmínek, že společnost »má« zástavní právo, jest vidno, že toto právo vzniká samočinně okamžikem uskladnění a že podstatnou podmínkou jest uskladnění a nikoli vydání skladního listu. Výklad tento dochází potvrzení v doslovu § 4 podmínek, že společnost »vydá« skladní list, aniž se nařizuje imperativně vydání skladního listu jako podmínka vzniku zástavního práva. Jest souditi, že, kdyby

tomu byla společnost jako zákonodárkyně svého statutu chtěla, byla by to přesnějším výrazem («musí vydati» a pod.) dala na jevo. Že tomu tak a že vydání skladního listu není než potvrzením o převzetí zboží nikoli o vzniku zástavního práva, vyplývá i z toho, že podle § 14 (1) podmínek jest společnost jen tehdy povinna, vydati zboží, byl-li jí vrácen skladní list, a přece podle § 18 odst. 2 podmínek zástavní právo i po vydání zboží, tedy i po vrácení skladního listu — trvá, pokud je společnost uplatnila soudně do tří dnů po vydání zboží a pokud je příjemce držitelem zboží. Tedy zástavní právo trvá, ač již společnost, vrátivši skladní list, nemá možnost disposiční v § 18/I podm. předpokládanou, z čehož jest vidno, že zástavní právo vzniká samostatně, bez ohledu na vydání skladního listu. Avšak ani z doslovu skladního listu nelze souditi, že jeho vydání jest podmínkou vzniku zástavního práva, neboť se v něm jen »potvrzuje, že bylo zboží k uskladnění přijato«, takže potvrzení jiné snad výhodnější formy není vyloučeno. Pro názor, že by vydání a přijetí pouhého potvrzení a contrario skladního listu, bylo pokládati za změnu podmínek uskladňovacích, a že by k ní vzhledem k ustanovení § 27 uskladňovacích podmínek, odvolávajícího se na § 117 dopravních podmínek bylo třeba vyhlášení v listech k tomu předepsaných, není v podmínkách podkladu. Ale, i kdyby toho k závaznosti bylo třeba, mohla by se tato závaznost zase jen vztahovati na skladní list, aniž by bylo lze souditi, že nevydáním skladního listu, any se strany spokojily pouhým potvrzením o přijetí zboží do uskladnění, ustoupily od uskladňovacích podmínek vůbec, nebo že by se dalo souditi, že nezachováním § 4 padají podmínky vůbec a tedy i ustanovení § 18. Vždyť pro junktim v tomto směru není v podmínkách podkladu a any podmínky jsou smlouvou mezi stranami, nelze seznati, proč by strany od jednotlivého ustanovení podmínek nemohly ustoupiti, ana pacta dant legem contrahentibus (čl. 1 a 278 obč. zák. a §§ 859, 861, 914 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

První soud zjistil a odvolací soud převzal jeho zjištění, že firma Vilém R., odevzdávajíc zboží žalované společnosti k uskladnění, znala její uskladňovací ustanovení a věděla, že žalovaná společnost přejímá zboží k uskladnění jen podle těchto ustanovení. Z toho dospěly nižší soudy k závěru, že obě strany sjednaly tím, že firma R. sádlo odevzdala k uskladnění žalované a žalovaná zboží k uskladnění přijala, mlčky (§ 863 obč. zák.) úmluvu, že mají o uskladnění zboží platiti uskladňovací ustanovení. Skutkový podklad tohoto závěru napadá žalobkyně pod rouškou dovolacího důvodu § 503 čis. 4 c. ř. s., leč marně, neboť přezkoumati zjištění nižších soudů dovolacímu soudu nepřísluší. Pokud žalobkyně, provádějíc tento dovolací důvod, nedrží se skutkových zjištění, neprovádí tento důvod způsobem zákonným (§ 503 c. ř. s. úsudkem z opaku) a nelze v tom směru k jejím vývodům přihlížeti. Dovolací soud nesdílí v souhlasu s nižšími soudy právní názor, že podmínkou

zástavního práva podle § 18 uskladňovacích ustanovení jest vydání skladního listu podle § 4 těchto ustanovení. Podle § 18 uskladňovacích ustanovení má žalovaná společnost zástavní právo na uskladnění zboží pro všechny nároky, odůvodněné skladní smlouvou, jakož i pro všechny jiné jí z jakéhokoliv důvodu proti ukladateli příslušející nároky, pokud je zboží v jejím uchování, zejména, pokud jím může volně nakládati na podkladě konnosementu, nakládacího nebo skladního listu. V § tom nečiní se vznik nebo trvání zástavního práva závislým na vydání skladního listu, nýbrž klade se důraz na uschovatelovu detenci («pokud je zboží v jejím uschování», »na uskladněném zboží«), tedy na uskladnění samo, jak případně dovodil již soud odvolací. Ze slov »zejména, může-li jím na podkladě skladního listu volně nakládati« nelze vyvozovati opak, nýbrž jest smysl této věty vyložiti tak, že žalovaná společnost má ke zboží u ní uskladněnému právo zástavní, pokud je má v detenci vůbec, zejména, pokud jím může volně nakládati podle obsahu buď konnosementu, nebo nakládacího listu nebo skladního listu. Z toho vyplývá, že vydání skladního listu není podmínkou uskladňovatelova zástavního práva podle § 18 uskladňovacích ustanovení, ano by to jinak musilo býti v ustanoveních těch vyznačeno. Pravidlem ovšem jest, že má žalovaná společnost podle § 4 podmínek vydati ukladateli skladní list, jímž se zavazuje, že zboží uschová a vydá oprávněnému držiteli skladního listu podle těchto ustanovení (podmínek), tím však není řečeno a nelze z toho dovozovati, že k nabytí zástavního práva podle § 18 těchto ustanovení jest nezbytně potřebí vydání skladního listu. To neplyne ani z ustanovení § 14, podle něhož žalovaná společnost jest jen tehdy povinna vydati zboží, byl-li jí vrácen potvrzený skladní list. Zřejmo totiž, že toto ustanovení platí jen, byl-li skladní list skutečně vydán; nestalo-li se tak, nelze ustanovení § 14 prvý odstavec použiti. Ustanovení §§ 2 a 3 dopravních podmínek žalované společnosti o nakládacím listu nelze tu obdobně užiti, neboť § 3 ustanovení o uskladňování zboží nemá též obsah, jako § 3 podmínek dopravních. Opak neplyne ani z § 27 ustanovení o uskladnění zboží, ani z § 117 podmínek dopravních, které tu vůbec nepřicházejí v úvahu. Jak svědek R. právnický pohlížel na otázku, zda platí ustanovení o uskladnění bez vydání skladního listu, čili nic, jest lhotejno, any nižší soudy zjistily, že uskladňovací podmínky znal a věděl, že žalovaná společnost zboží uskladňuje jen na jich základě. Aby zboží odevzdané k uskladnění bylo ve vlastnictví ukladatelovu, není podmínkou zástavního práva podle § 18 ustanovení o uskladňování zboží a proto také nemusí podle ustanovení těch ukladatel kromě svého jména udati jméno vlastnicko. Stačí, jsou-li tu podmínky podle čl. 306 obch. zák.; a podmínky ty tu jsou, neboť R., jenž zboží odevzdal k uskladnění, jest, jak nesporno, speditérem, obchodníkem, což vedle jeho bezelstnosti k založení zástavního práva strany žalované podle § 18 ustanovení o uskladnění zboží stačí. V pochybnosti jest však bezelstnost předpokládati, a jest na tom, kdo ji popírá, by dokázal její nedostatek. Bylo tudíž na žalobkyni, by žalované společnosti dokázala okolnosti, z nichž by vyplývalo, že věděla neb

vědět musila, že ukladatelka není oprávněna dáti jí zboží do uskladnění a tím je dáti v zástavu. Žalovaná společnost nebyla povinna pátrati po vlastníku zboží (§§ 4 a 10 ustanovení o uskladnění zboží), jí stačilo jméno a bydliště ukladatelovo. Žalobkyni nezdařil se však, jak nižšími soudy zjištěno, důkaz okolnosti, kterou tvrdila, by dokázala, že žalovaná nebyla bezelstnou, když vzala sádlo k uskladnění a zástavní právo k němu uplatnila. Neposoudil tudíž odvolací soud věc po právní stránce mylně.

Čís. 10233.

O nároku společníků veřejné obchodní společnosti, že jsou podle smlouvy o veřejné společnosti oprávněni ustanoviti, by veřejná společnost na základě poslední rozvahy byla přeměněna v akciovou společnost, podniknouti k tomu potřebné kroky a že jsou dále oprávněni žádati, by podily veřejných společníků byly vyplaceny v akciích nové společnosti a tito jsou povinni výplatu podle onoho poměru přijmouti, — jest rozhodnouti pořadem práva.

Pokud jest opodstatněn bezodkladný zájem žalobců na tomto zjištění (§ 228 c. ř. s.). Toto žalobní žádání neodporuje sice dobrým mravům, ale jest neurčité vzhledem k tomu, že již dohoda o přeměně veřejné obchodní společnosti v akciovou společnost jest pro neurčitost neplatná.

(Rozh. ze dne 16. října 1930, Rv I 1802/29.)

Společenská smlouva veřejné obchodní společnosti ustanovovala v odstavci IX.: »Úmrtím některého z veřejných společníků nezrušuje se společnost, nýbrž trvá dále; avšak a) zemře-li některý z veřejných společníků se zanecháním manželských potomků, zůstávají manželští jeho synové, pokud jsou dědici zesnulého společníka, nadále ve veřejné společnosti, dcery však jen tenkrát, souhlasí-li většina společníků; b) zemře-li některý ze společníků bez dědičných potomků, mohou jeho dědicové jen za souhlasu většiny zbývajících společníků vstoupiti na místo zesnulého; c) kdyby se u dědiců pod a), b) uvedených souhlasu většiny zbývajících společníků ke vstupu do společnosti nedocílilo, nebo kdyby šlo ve všech případech pod a), b) uvedených o dědice nezletilé a zbývajících společníci seznali buď ihned nebo později při provádění obchodu, že vedení obchodu s nezletilci jest řádnému provozování obchodu nebo obchodní volnosti na závalu nebo, kdyby po roce 1920, jak ustanoveno jest v následujícím odstavci, některý neb někteří ze společníků smlouvu vypověděli, mohou zbývajících společníci, nebo, zůstal-li by jen jeden, tento ustanoviti, že veřejná obchodní společnost na základě poslední bilance proměnit se má ve společnost akciovou a jest pak zbývajících společníků aneb zbývajících společníků oprávněn vystupujícími vyplatiti cenu podílů v akciích nově zřízené společnosti. V tomto případě musí příslušné řízení provedeno býti co nejdříve, avšak do skončení akce musí vystoupivší společníci neb dědicové, kterým vyplacení podílů přísluší.